
DIENST op 13 oktober 2024, 10 uur
Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel/Piano: Valeriya Zakopay Koster: Leon de Graaff
Kerkenraadslid: Arida van Oudenallen
Opname en Regie: Commissie techniek
Lezer: Jan Joore Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen

Welkom en Mededelingen

Zingen “De trouw en goedheid van de Heer” **207 (alle 4)**

Bemoediging en Groet

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
die hemel en aarde maakt,
die trouw houdt in eeuwigheid;
die niet verloren laat gaan het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die ons liefheeft als geen ander
en van Jezus Christus, die ons voorgaat in ons leven
door de Heilige Geest, die ons aan het denken en doen zet. Amen.

Herdenken van Annie Alberdina Spaargaren-Bol door Jan Broere sr.

Zingen “Wij zoeken hier uw aangezicht” **281:1,2,9,10**

Gebed

U bent het die ons samenroept zo verschillend we zijn en ons verbindt tot een eenheid.

U geeft ons wat we nodig hebben om te leven – een thuis, voeding voor lichaam en ziel,
liefde, hoop en geloof. Aan het begin van deze nieuwe week willen we U daarvoor van
harte danken en prijzen.

Uw Geest waait nog steeds door de wereld om ons te troosten en ons op andere ideeën
te brengen voor een rechtvaardigere en vreedzamere wereld.

God, help ons om die Geest van U in ons doen en denken toe te laten. Ja, maak ons
open voor uw stem van liefde en goedheid,
Zo bidden wij door Jezus Christus. Amen.

Bijbellezing: Deuteronomium 15:1-2,7-11

Zingen “Door liefde sterk bewogen” **Iona nr.16:1,2**

Bijbellezing: Marcus 10:17-27

Zingen “Door liefde sterk bewogen” **Iona nr.16:3,4,5**

Preek / overdenking

Lieve gemeente, beste mensen hier in de kerk en via livestream met ons verbonden,

I.

De emoties lopen hoog op in het evangelieverhaal van vanochtend:

1. De **rijke man** gaat somber en verdrietig - na een pittig en pijnlijk gesprek met Jezus - weer zijns weegs, naar huis terug,

2. De **leerlingen van Jezus** schrikken zich rot en zijn onzeker door wat Jezus, hun dierbare leermeester, met hen bespreekt.

3. En ik kan me voorstellen dat **wij** - u net als ik - geïrriteerd en geraakt zijn door die radicale boodschap van Jezus: *“Hoe moeilijk is het voor rijken het koninkrijk binnen te komen.”* - De Naardense Bijbelvertaling vertaalt het letterlijker met *“Hoe moeilijk zullen wie het nodige hebben in het koninkrijk van God binnenkomen!”* (V.23b) – Heftig!

En alsof dat niet schokkend genoeg is, doet Jezus er een schepje bovenop met de grappige maar bitter smakende opmerking: *“Het is makkelijker dat een kameel door het oog van een naald komt dan dat een rijke binnenkomt in het koninkrijk van God.”* (V.25)

Nou, zie je het voor je? – Een stevige kameel die met zijn flinke bulten door een minuscuul oog van een naald kruipt? – Belachelijk, ondenkbaar, onmogelijk toch.

Ik kan me voorstellen, wat u nu van mij verwacht. “Wat bak jij ervan, dominee? Kom op, hoe kun je in je preek die radicale uitspraken van Jezus zó ombuigen en relativeren, dat we ze kunnen verdragen en accepteren?”

Nou ja, ik kan u niet beloven dat mij dat lukt. Misschien wil ik dat ook niet.

Ik weet wat theologen doen als ze over dit verhaal preken:

1. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: “Wat Jezus zegt, dat is alleen bedoeld persoonlijk voor die ene welvarende man van toen, omdat zijn rijkdom hem in de weg stond om met armen te delen en daarna ongehinderd en vrij als een vogel met Jezus mee te gaan. Maar die uitleg is niet zo overtuigend. Want de leerlingen zijn immers ook geraakt en voelen zich persoonlijk aangesproken. Blijkbaar zijn en voelen ze zich niet buiten schot.

2. Anderen zeggen dat het “oog van de naald” de kleinste poort van Jeruzalem geweest moet zijn waardoor een kameel net doorheen kan kruipen als alle bagage eraf gehaald is. Probleem is alleen dat er geen enkel bewijs gevonden is, dat zo’n poort met de naam “oog van de naald” ooit heeft bestaan. Bovendien wil Jezus met zijn beeldspraak juist niet zeggen dat het moeilijk, maar dat het onmogelijk is om als je aan rijkdom verknocht bent het koninkrijk van God in te komen.

3. Weer een andere mogelijkheid om Jezus uitspraken af te zwakken, gaat zo: “Jezus kan toch nooit bedoelen dat rijke mensen en rijkdom op zich al verkeerd zijn. Het gaat erom wat je met je rijkdom, met je geld en bezit doet. En je kunt er genoeg goeds mee doen – toch?”

Maar ja, ook dit is niet zo overtuigend. Want de rijke man doet zijn best om volgens de regels en normen van de wet te leven: hij heeft nog nooit iemand vermoord, hij dringt niet stiekem in de liefdesrelatie van anderen binnen, hij verspreidt geen “fake news” en leugens, hij is geen dief die van anderen spullen afpakt en gaat met respect om met zijn

ouders. Het is voorbeeldig en indrukwekkend als iemand zo bewust en correct leeft en zijn welvaart op eerlijke manier heeft verdiend heeft. Niks mis mee!

Maar ja, wat als die welvaart je enige en belangrijkste zekerheid in het leven wordt. Wat als je zo daaraan verknocht bent en somber en verdrietig wordt alleen al bij de gedachte dat je je zekerheid kwijt zou kunnen raken of weg zou moeten geven?

Lieve mensen, er zijn nog meer manieren om dit zeer onaangename verhaal zogenaamd “onschadelijk” te maken, zodat we er niet meer zo door geraakt worden. - Maar wie weet, is die boodschap niet zo verschrikkelijk als ze klinkt.

Wie weet, heeft dat wat Jezus zegt in al zijn scherpte en radicaliteit, uiteindelijk helemaal niet iets schadelijks, maar juist iets weldadigs en heilzaams. Misschien helpt het ons juist verder, dat Jezus dingen zo open en duidelijk benoemt en zijn volgelingen (toen en nu) met een schrik aan het denken, aan het omdenken zet.

II.

Dus ik geef het op om dit verhaal met zijn boodschap te ontcrachten of te relativieren. Dat lukt mij niet en het is zonde van de tijd. Laten we daarom deze **Bijbeltekst** zoals altijd “**contextueel**” lezen en verstaan. - En wat betekent dat “contextueel bijbel lezen”?

Afgelopen woensdag zijn we in onze bijbelkring begonnen met een reeks gespreksavonden “contextueel bijbel lezen”. Dat houdt in dat je de bijbel bewust en kritisch leest en begrijpt vanuit je eigen en ander achtergrond. Het maakt namelijk altijd verschil, in welke leefomstandigheden, in welke context je leeft, hoe de bijbel tot je spreekt: als man of vrouw, arm of rijk, ziek of gezond, westers of oosters, wit of zwart, vrij of onderdrukt. En zo kun je veel meer van elkaar leren, omdat je de bijbel met verschillende brillen en levenservaringen leest en toepast.

En ik zou het meer van jullie gunnen om aan die bijbelkring deel te nemen! En als je dat wilt, laat het me weten. (Zó, na dit reclamespotje voor de fijne bijbelkring tussendoor keren we terug naar ons bijbelverhaal).

III.

Hoe komt het eigenlijk dat dat wat Jezus zegt tegen de rijke man en tegen zijn leerlingen, ons nog steeds zo kan raken? Wat maakt dat wij nu nog geïrriteerd, verontrust, onzeker, verontwaardigd ervan worden? Waardoor komt het dat ons die gesprekken tussen Jezus met de rijke man en zijn leerlingen niet koud en onverschillig laten?

Ik denk dat begint met die vraag van die rijke aan Jezus. Hij rent Jezus achterna. Daar moet ik over glimlachen. Waarom rent hij eigenlijk? Heeft hij haast? (“Tijd is geld” zeggen rijke mensen graag)? Of kwam hij te laat achter dat Jezus in de buurt is en moet hij dringend nog zijn belangrijke vraag met Jezus bespreken. Jezus stond namelijk op het punt om verder te trekken. Grappig, je hebt van die mensen die komen juist met belangrijke dingen, als je eigenlijk al weg wilt of moet.

Misschien was Jezus daarom een beetje kortaf en wat kribbig in zijn reactie. Maar goed, hij luistert en neemt zich toch de tijd om in te gaan om de wezenlijke vraag:

“Goede meester, wat moet ik doen om eeuwig leven te beërven?” (V.17b)

Deze vraag klinkt ons misschien wat vreemd in de oren. Ik geloof dat wij ze in onze tijd niet zó zouden stellen aan leraren, dokters, therapeuten, adviseurs, influencers en misschien zelfs dominees.

Wij zouden vragen: “Wat moet ik doen?” Want dat is een o zo menselijke kernvraag - relevant en actueel. Wij, wij vragen het zó: “Wat moet ik doen om gelukkig en gezond te leven?” Of: “Wat moet ik doen, zodat mijn leven lukt en zin heeft?”

In wezen betekent vragen naar het eeuwig leven ook vragen naar wat ons leven inhoud geeft en draagt.

“**Eeuwig leven**” is namelijk niet alleen maar een tweede leven ná de dood. Eeuwig leven is niet een ander leven dat ooit komt, maar eeuwig leven kan **nu en hier al** beginnen in ons leven op aarde. “Eeuwig leven” is in de bijbel – anders dan wij het vaak begrijpen “niet een eindeloos leven na de dood” waar de een in gelooft en de ander niet.

“Eeuwig leven” heeft **niet** zozeer te maken met **eindeloosheid** maar met **kwaliteit**.

Eeuwig leven is leven dat goed is en dat niet straks in de hemel begint **maar hier en nu al** op aarde kan beginnen. Ga daar maar meteen voor aanstaan!

IV.

Maar er blijft de vraag: Wat is het, wat mij aan de vraag van de rijke man en het antwoord van Jezus zo raakt?

Ik denk dat ik mij herken in die rijke man die bij Jezus komt. Ook ik wil heel graag een zinvol leven leiden dat eeuwigheidswaarde heeft en dat goed is in Gods ogen. - U ook?

En ik besef bij wat Jezus zegt, dat ook ik tot de **rijke** en bevoorrechte mensen hoor. Weet u, dat voelt heel dubbel: aan de ene kant ben ik **dankbaar** voor wat ik gekregen heb:

- ik woon in een **huis** - zoveel mensen in deze wereld zijn dakloos en hebben geen huis;
- ik kan me **vrij bewegen** in de auto, op de fiets, dat kan niet ieder mens zeggen;
- ik heb **werk en een inkomen**, ik heb genoeg te **eten** en te leven en meer dan dat, maar zijn mensen die honger en dorst hebben;
- ik leef zeer **veilig** en ben verzekerd tegen allerlei risico's, hoeft niet te vluchten of te evacueren – er zijn miljoenen mensen die bang zijn voor hun leven.

Ik ben heel dankbaar, maar aan de andere kant voel ik me ook **beschaamd** en soms best **schuldig** omdat ik rijk ben en velen zo arm zijn, zelfs straatarm.

Ik geef toe dat ik al te goed begrijp, dat de rijke man verslagen en verdrietig weg gaat, en dat terwijl Jezus hem heel sympathiek vindt. Hij houdt zich namelijk zo gewetenvol aan de normen en waarden. En daarom zegt Jezus eerlijk tegen hem:

“Eén ding mist er nog: Ga naar huis, verkoop alles wat je hebt en geef het geld aan de armen. Dan zul je een schat hebben in de hemel, dat wil zeggen bij God.” (V.21)

Ik twijfel of ik dát zou kunnen. En daarom wil ik niet oordelen over anderen die dat moeilijk vinden en niet kunnen. - Maar als ik dieper nadenk, krijg ik het vermoeden, dat het Jezus nog om iets heel anders en diepers zou kunnen gaan dan dat alle rijken in de wereld alles van hun bezit moeten weggeven.

Zou het kunnen, dat het Jezus in de kern erom gaat dat **ieder mens vrij** wordt van wat hem of haar tegenhoudt en verslaaft om **zinvol en solidair** te leven? En ja, heel vaak is het je **rijkdom of bezit** dat je daarin belemmert. Maar het kan ook **haat of jaloezie** of iets anders zijn dat je hindert om een **menselijk mens** zijn zoals **God** het zo graag wil.

Wij christenen in Nederland en in het rijke westen hebben prachtige kerkgebouwen en heel veel van onze kerken en gemeente bezitten heel wat gebouwen, eilanden, landerijen. - Laatst hoorde ik dat ongeveer de helft van de grond in Nederland in bezit is

van kerken. Haast niet te geloven! Wat een rijkdom en wat een verantwoordelijkheid en ook belasting!

En we menen dat we niet zonder kunnen overleven. Weet u, ik heb in Tanzania en in Indonesië levendige geloofsgemeenschappen meegemaakt. Hun omstandigheden zijn niet ideaal. Zij hebben niet veel en het is behelpen. - Maar ze bloeien – niet omdat ze zo'n prachtig kerkgebouw, veel kapitaal of land bezitten. Integendeel ze zijn arm. Maar misschien wel zijn ze op een andere manier rijk en vrij. Ze delen wat ze hebben.

Daarom vind ik het uitdagend en ook wel bemoedigend tegelijk wat Jezus zijn bezorgde en geschrokken leerlingen zegt. Soms kan het heilzaam zijn om - net als zij - te schrikken en ons af te vragen: "Waar zijn we mee bezig?" en: "Wat moeten we doen om een leven van eeuwigheidswaarde te bevorderen op aarde?"

Onze Doopsgezinde voorouders waren **kritische gelovigen** en soms **lastige burgers**. Misschien worden wij weer relevanter voor de samenleving als wij net als zij met rake vragen en kritische inzichten durven te komen.

Bijvoorbeeld:

1. Is het wenselijk dat de economie groeit en wij steeds rijker worden ten koste van anderen?

En: 2. Hoe rechtvaardig is het als we in Nederland onze uitgaven voor Ontwikkelings-samenwerking schrappen én onze EU-grenzen bewaken en de bewapening van de NAVO verhogen?

Of anders gezegd: Is het eigenlijk wel slim of christelijk om steeds meer te investeren in het **beveiligen van onze rijkdom en ons leven** met afschrikwapens en steeds minder te investeren in het oplossen van de **echte oorzaken en problemen**, namelijk de **armoede**, de **oorlogen** en de **klimaatrampen** die mensen dwingen om uit hun land te vluchten?

Jezus vraagt zijn volgelingen toen en nu – kort samengevat: "Wat is jouw, wat zijn jullie prioriteiten? Kies je vooral voor je eigen veiligheid en welvaart of heb je een hart voor het moeilijke leven van anderen in je land en in de wereld? – En ben je bereid om te veranderen voor Gods koninkrijk van vrede en gerechtigheid voor iedereen?"

En vergeet niet, wat voor mensen schier onmogelijk is of lijkt, is voor God wel mogelijk. Gods Geest kan mensen veranderen. Reken erop, alsjeblieft vertrouw erop! En stel je alsjeblieft daarvoor open. Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Wij mensen zijn soms zo **bang** om onze eigen **veiligheid**, om dat wat we hebben kwijt te raken en om **tekort te komen**. En vaak laten we ons bang praten.

God, neem toch deze **angsten** van ons. Geef ons daarvoor in de plaats **wijsheid en moed**, om U en elkaar meer te vertrouwen, om te kiezen voor het risico van goedheid en liefde, om ons in te zetten voor vrede en gerechtigheid – juist ook voor hen die lijden aan onrecht en onvrede in de wereld.

Wij mensen voelen ons soms zo **onzeker** over de **toekomst**, voelen ons **machteloos** tegenover de **kwade geesten** van haat, jaloezie en tweedracht tussen mensen, groepen en volkeren.

God, sta ons bij, zodat we deze nare hartstochten overwinnen in onszelf en ook in anderen. Laat de gezindheid van Jezus Christus in ons en door ons groeien, die niet gekomen is om te heersen maar om toegewijd en liefdevol te dienen.

Wij mensen zijn **kwetsbaar en breekbaar**. We denken nu in het bijzonder aan hen die hen die **ziek** zijn en aan hen die **verdrietig** zijn.

God, zegen hen met **uw kracht** en zegen hen met **anderen met wie ze kunnen delen** en die helpen hun lasten te dragen. Schenk dat ze het zo vol kunnen houden.

En schenk dat we uw **roeping als gemeente** – als geloofsgemeenschap - **waar kunnen maken**, ook al maken we fouten en zijn we zeker niet volkomen.

Laat ons de **hoop** op uw koninkrijk, op eeuwig leven – dus een goed en **waardig leven** nu al - nooit opgeven.

God, we vragen U: wees ons nabij en hoor nu ook ons **persoonlijk gebed** en **onze eigen gedachten** - in de stilte.

....stilte....

God, alles wat ons ik overstijgt en ons verbindt met U en met anderen, dat bidden met de woorden van Jezus Christus. **We bidden samen tot U:**

(oudere versie)	(versie van NBV 2006)
Onze Vader die in de hemel zijt.	Onze Vader in de hemel!
Uw naam worde geheiligd	Laat uw naam geheiligd worden,
Uw koninkrijk kome.	laat uw koninkrijk komen
Uw wil geschiede in de hemel,	en uw wil gedaan worden
alzo ook op de aarde.	op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.	Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
En vergeef ons onze schulden,	Vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.	zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is.
En leid ons niet in verzoeking,	En breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van de boze.	maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want van u is het koninkrijk	Want aan U behoort het koningschap,
en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid	de kracht en de majesteit - in eeuwigheid. AMEN.

Collecten

Zingen "Gezonden door de Heer"

Iona nr.48

Zegen(samen)

Laten we samen de zegen uitspreken – voor de wereld en voor elkaar.
voordat we naar huis gaan - een nieuwe week in:

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
 en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
 en geeft je vrede!

Zingen “Gezegend gaan we nu van hier...Amen”
= melodie van 273 “Loof God die zegent al wat leeft”

Zingenderwijs 57

Gezegend gaan wij nu van hier,
en God gaat met ons mee
en geeft ons moed en levenskracht,
zo gaan wij niet alleen.

Doven van kaarsen